

पिपलं सरिचं शुण्ठी श्येनविषाय चित्तकः । गृह
धूमोन्मत्तरसौ लवणञ्च विषाटकम् । शालौ वश्ये
लिखेद्भूर्जे स्तम्भेन द्वीपचर्मणि । खरचर्मणि विद्वेषे
उच्चाटे ध्वजवाससि । नराखनि लिखेद्यन्त्रं मारण
मन्त्रचित्तमः । ये त्वाधाराः स्मृता मन्त्रतरङ्गे तेऽपि
सम्भूताः ।

धारय ति० धारि-य । धारके "धारयैः कुसुमोष्मीणाम्" भट्टिः ।
धारयित्वा ति० धारि-तृच् । धारणकर्त्तरि "त्वं हि धार-
यिता श्रेष्ठ ! कुरुष्व कुरुष्वत्तम !" भा० उ० ८४ अ० ।
स्त्रियां ङीप् । सा च २४ धियां स्त्री शब्दरत्ना० ।

धारयिष्णु ति० धृ-यिच् वेदे नि० इष्णुच् । धारयणीये
"इषदः धारयिष्णवः" सि० कौ० लोकेऽपि कश्चित् इष्णुच् ।
"शास्त्रं प्रज्ञा धृतिर्दाक्ष्यं प्रागल्भ्यं धारयिष्णुता ।
उत्साहो वाग्मिता दार्ढ्यापत्कृतिश्चरिष्णुता ।
प्रभावः शुचिता सैत्री त्यागः सत्यं कृतज्ञता । दया शीलं
दमश्चेति गुणाः सम्पत्तिहेतवः" काम० ।

धारयु ति० धारमभिपद्यमिच्छति क्यच् वेदे० नि० न दीर्घः "क्य-
ञ्चन्दसि" पा० उ० । अभिपद्यव्यक्त्यामे "त्वं सोमासि धार-
युर्मन्त्रः" ऋ० ६।७।१ "धारयुरभिपद्यव्यक्त्यामे" भा०
धारयुधारावान् सत्यधीयोयुरिति भाष्ये पलान्तरे व्या-
ख्यानात् २ धारावति च ।

धारवाक ति० धार्यते धारि-कर्मणि क्यच् धारो धार्यो
वाकः स्तोत्रं येन । स्तोत्रधारके ऋत्विगादौ "धारवाकै-
रुजुगाय" ऋ० ५।१४।५ ।

धारा स्त्री धार्यन्ते अन्ना अन्नं चनया वा धारि-क्यच् ।
अन्नानां गतिभेदे अमरः । अन्नशब्दे ढगृप् अन्त्यत्वं च
"अन्नानान्तु गतिधारा विभिन्ना सा च पञ्चधा । आस्क-
न्दितं धौरितकं रोचितं बलुगितं सुतम् । धौरितं
बलुगितं धारासुतमुत्तेजितं क्रमात् । उत्तारितं चेति
पञ्च शिष्येत् ढरगं गतीः । उत्तेरितोऽतिवेगान्नो न
शृणोति न पश्यति । धौरितं गतिमाले यदुयोजितं
बलुगितं पुरः । अयकायसहस्राणात् कुञ्चितासं
नतत्तिकम् । उत्तेजितं मध्यवेगं योजनं क्लृप्तबलुगया ।
पूर्वापरोन्मननः क्रमादुत्तारणं सुतम्" अन्नशास्त्रे
तु सञ्चालनेषोक्ताः । गतिः पुत्रा चतुष्का च तद्वन्मध्य
ज्ञया परा । पूर्ववेगा तथा चान्या पञ्च धारा प्रकी-
र्तिताः । एकैका त्रिविधा धारा ह्यवशिष्टाविधौ मता ।
अन्वो मध्या तथा दीर्घा ज्ञात्वैता योजयेत् क्रमादिति

"धाराः प्रसाधयितुमव्यतिकीर्णरूपाः" भाषः । १ सैन्या-
ग्रिमस्कन्धे ४ अविच्छिन्नसन्त्या द्रवद्रव्यस्य प्रपाते ५ खड्ग-
गादेर्निश्चितसुखे ६ पाषाणभेदे ७ ऋषे च पु० मेदि० ।
दयशसि ८ अतिदृष्टौ १० समूहे च शब्दरत्ना० ११ प्रशान्ते
१२ उत्कर्षे १३ रथचक्रे स्त्री हेम० । १४ दक्षिणात्यपुरभेदे
स्त्री "विन्ना एत त्वया वयं धारा उदन्या इव" ऋ० २।७।३
"इतस्य धारा उपयन्ति विस्तृतः" ऋ० १।१२।४
"धारां शितां रामपरश्वधस्य" रघुः । "ध्रुवं स नीलो-
त्पलपत्रधारया शमीलतां केतुमृषिर्व्यवस्यति" शकु० ।
"धारा जनेन पतिता जलदोदरेभ्यः" ऋक्० । "द्वौ
हन्यमानौ नाराचैर्धाराभिरिव पर्वतौ" रामा० ६।१६ अ० ।
"अथ माहेश्वरी धारां समासाद्य धराधिपः" भा० व०
८५ अ० । "वसोः पवित्तमसि यतधारम्" यजु० १।२
धाराधरशब्दे दृश्यम् । १५ जनप्रवादे १६ वाचि निरु०
दृषा० आद्युदात्तता १७ वरुणे पु० धारयुः ।

धाराकदम्ब पु० धाराकालोपलक्षितः कदम्बः । माहट्कावे
पुष्पवति कदम्बभेदे हेमच० ।

धारागृह न० जलधारायुक्तं गृहम् । (फोफारा) जल-
क्षाययन्त्रयुक्ते गृहे "धारागृहेष्वतपस्त्विमनः"
रघुः । "धारागृहे प्रगलितोदकदुर्दिनाभे क्लान्तः शयीव
रुक्मिणिलिखीतकुक्षौ" छन्दुतः ।

धाराहुर पु० धाराया अहुर इव । १ शीकरे २ करकाख्ये
चनोपले श्नाशोरे च मेदि० । [हेमच०]

धाराङ्ग पु० धारा अङ्गमिश्रस्य । १ खड्गे २ तीर्थभेदे च
धाराट पु० स्त्री धारायै अटति धारया वा अटति अट-क्यच्
१ चातकखगे २ खञ्जे च स्त्रियां जातिव्यात् ङीप् । ३ मेघे
पु० च शब्दरत्ना० ।

धाराधर पु० धारां धरति धृ-क्यच् । १ मेघे २ खड्गे च
मेदि० । "धाराधर ! धरा वारिधारया परिपूर्यते ।
खगचक्षुः पुटद्रोणीपूरणे तव कः श्रमः" चातकाटकम्
"प्रत्यगृह्णात् प्रहृष्टात्मा धाराधरमिवाचक्षः" भा० वि०
६४ अ० [कमलान्यभ्यवर्णनं सुखानि" मेघ० ।

धारापात पु० ६ त० । जलधारायाः पतने । "धारापातैस्तमिव
धारापूप न० धारास्वम् अपूपम् । अपूपभेदे "इतमिथा
कनिकया या दुग्धेनालोडिता तु सा । धारास्वापूपक
साल्वे पक्वं खड्गेन योजयेत् । धारापूपं समधुरं
दृष्यं पित्तहरं परम् । सुस्निग्धं रोचनं हृद्यमत्यर्थं
वातनाशनम्" भावप्र० ।